

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Põllumajanduskomisjon

ESIALGNE
2004/2129(INI)

17. september 2004

ARVAMUSE PROJEKT

Esitaja: põllumajanduskomisjon

Saaja: põhiseaduskomisjon

Teema: Parlamendi arvamus Euroopa põhiseaduse lepingu eelnõu kohta

Arvamuse projekti koostaja: Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf

PA_NonLeg

SELGITUS

Euroopa Parlamendil on tulnud pidada pikka ja rasket võitlust kaasotsustamismenetluse üle põllumajanduse valdkonnas. Alates ühtse põllumajanduspoliitika rakendamisest peaaegu poole sajandi eest on Euroopa Parlamendil ning tema põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonil olnud täita üksnes nõuandev roll. Põllumajandusministrite nõukogu võib tänase päevani Euroopa Parlamendi arvamust eirata ja ilma igasuguse demokraatliku kontrollita käsutada ligemale poolt liidu eelarvest.

See demokraatiadefitsiit on teinud aastakümnete jooksul võimatuks hädavajalikud reformid ja kutsunud esile sügavaid kriise rahvatervise, keskkonna ja loomakaitse valdkondades. BSE-kriis (hullu lehma tõbi) poleks võtnud nii katastroofilisi mõõtmeid, kui parlament oleks tookord kaasotsustamismenetluse raames osalenud ennetavate ja kontrollimeetmete võtmisel.

Euroopa Parlament ning eriti tema põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon pole kunagi nõustunud demokraatiadefitsiidiga. Mitteametlikult on ta sageli sundinud nõukogu kaasotsustusmenetlusele, keeldudes arvamuste andmisest ja peatades läbirääkimised. On tervitatav, et Amsterdamis lepingust alates saab kaasotsustamismenetlust rakendada vähemalt keskkonnakaitse, toiduohutuse ja tarbijakaitse valdkondades. Siiski pole ühtne põllumajanduspoliitika koos oma võimsate turukorraldus-, investeerimis- ja tulude subsideerimise vahenditega ikka veel ainsa otseselt valitud ning seepärast demokraatlikult õiguspärase Euroopa institutsiooni kontrolli all.

Alles Euroopa Konvendi põhiseaduse lepingu eelnõu annab võimalused suuremaks demokraatlikuks õiguspärasuseks. Seda vaatamata mõne ELi eelarvest tulude vähenemist kartva liikmesriigi tugevale vastuseisule. Nüüdsest peale langetab parlament kõik põhiotsused põllumajanduspoliitika valdkonnas kaasotsustamismenetluse raames. Teatud küsimustes, eriti kvootide, hindade ja koguseliste piirangute kindlaksmääramisel, näeb põhiseaduse lepingu eelnõu ette praeguse olukorra halvenemise; nendes küsimustes peaks nõukogu otsuseid langetama ilma Euroopa Parlamenti kaasamata. Nii on Brüsselis valitsustevahelisel konverentsil saavutatud kompromiss selge samm õiges suunas, kuid see ei võimalda veel täielikku kaasotsustamismenetlust.

Märkimisväärne puudujääk Brüsseli kompromissis on see, et poole sajandi eest püstitatud põllumajanduspoliitika eesmärgid on võetud põhiseaduse lepingu eelnõu III osa artiklisse III-123 üle täielikult ilma muudatusteta. Tänasel päeval ei sobi see enam kokku paljureformitud põllumajanduspoliitikaga ega anna uut tõuget maapiirkondade majanduse hädavajalikeks toetusmeetmeteks ning keskkonnapoliitika ja loomakaitse kaasamiseks. Samuti pole mõttekas käsitleda ühtset põllumajanduspoliitikat lahus maapiirkondade arendamisest ning suhetest arengumaade ja teiste kaubanduspartneritega.

Arvamuse koostaja on seisukohal, et põhiseaduse lepingu eelnõu raamides saavutatud kompromiss on küll edasiminekuks, kuid puudustega, mis tulevikus kõrvaldada tuleb. Need puudused ei sea aga kahtluse alla suurt edu Euroopa lõimumisel ühises põhiseaduses. Parlament peaks eelseisva ratifitseerimismenetluse ajal tunduvalt enam ette võtma, et teadvustada kodanikele eeliseid, mida põhiseaduse vastuvõtmine konkreetselt neile tähendab. Ühtne põllumajanduspoliitika oli ja on Euroopa lõimumise üks nurgakive ning nii see ka jääb,

kuni ta kaitseb õiglasi rahvusvahelisi kaubandussuhteid toiduainete ja toorainete valdkonnas välismaal ning tegeleb uute väljakutsetega maapiirkondade arendamisel ja keskkonna-, majandus-ning sotsiaalsäästliku põllumajanduse valdkonnas kodus. Eriti tähendab see meie ressursside keskkonnahoidlikku kasutamist, meie põllumajandusettevõtete majandusliku elujõu säilitamist, põllumajandussaaduste pakkumist tarbijatele mõistliku hinnaga ja põllumajanduspoliitika vastuvõetavaks tunnistamist nii talupidajate kui kogu ühiskonna poolt.

ETTEPANEKUD

Põllumajanduskomisjon kutsub vastutavat põhiseaduskomisjoni üles lisama oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. tervitab Euroopa Parlamendi kaasotsustamismenetluse laiendamist põllumajandusturgude ühtsele korraldusele ja teisi sätteid, mis on vajalikud ühtse põllumajanduspoliitika eesmärkide saavutamiseks; nõuab siiski, et põhiseaduse lepingu tulevase veelkordse läbivaatamise käigus sellesse jäänud kaasotsustamismenetlust põllumajanduse valdkonnas puudutavate lünkade täitmist, eriti artikli III-126 lõikes 2 ja artikli III-127 lõikes 3;
2. avaldab sealjuures sügavat kahetsust, et küsimustes, mida seni arutati nõuandemenetluse raames, eriti kvootide, hindade ja koguseliste piirangute kindlaksmääramine artikli III-127 lõikes 3, langetab nüüd otsused nõukogu üksi ilma parlamendi osaluseta; peab seda ebatulemuslikuks, arvestades põhiseaduse projekti muidu tuntavat tendentsi demokraatiadefitsiidi vähendamise suunas; juhib nõukogu tähelepanu sellele, et ta oma õigusloomealase pädevuse raames määrab nii palju võimalik kindlaks tingimused artikli III-127 lõikes 3 toodud küsimuste reguleerimiseks; kordab oma nõudmist, et küsimused, mida seni käsitleti nõuandemenetluse raames ja mis põhiseaduse lepingu põllumajanduse valdkonnas, eriti artikli III-127 lõikes 3, nõudsid seni nõukogu määrust või otsust, kuuluvad tulevikus vaid siis Euroopa Komisjoni rakendusvolituste alla, kui parlament ja nõukogu annavad talle eelnevalt selle õiguse kaasotsustamismenetluse raames vastu võetud õigusaktiga;
3. juhib tähelepanu sellele, et artiklis III-123 toodud ühtse põllumajanduspoliitika eesmärgid on I jaotise artiklis 3 määratletud Euroopa Liidu eesmärkidega vastuolus; peab ka seepärast hädavajalikuks ühtse põllumajanduspoliitika eesmärkide ajakohastamist, võttes arvesse viimaseid arenguid selles poliitikas ja eriti selle mitmefunktsioonilist rolli talupidajate endi, maapiirkondade arendamise, keskkonna ja tarbijate suhtes;
4. peab sobivaks alljärgnevas tekstis toodud ühtse põllumajanduspoliitika eesmäärke:
ühtse põllumajanduspoliitika eesmärk on:
 - a) toetada Euroopa Liidus mitmefunktsioonilist keskkonna- ja maastikuhoidlikku põllumajandust, mis edendab bioloogilist mitmekesisust, tagada tehniliste saavutuste aruka kasutamise ja põllumajandusliku tootmise otstarbekas areng ja edendada tootmisfaktorite, eelkõige tööjõu võimalikult optimaalset rakendamist;
 - b) tagada põllumajandusega tegelevatele inimestele ja maapiirkondade elanikele teistega võrreldav elatustase ja vastuvõetav sissetulek, eriti maapiirkondade arengupoliitika tarvituselevõtu ja üksikisikute sissetulekute suurendamise kaudu;
 - c) korraldada ja stabiliseerida turge ning vältida kriise;
 - d) kindlustada varustamine;
 - e) tagada tarbijatele terved taskukohaste hindadega;

f) edendada põllumajandussaaduste ja toiduainete kvaliteeti ning ohutust;

5. tervitab senise vahetegemise lõpetamist peamiselt põllumajandust puudutavate kohustuslike kulutuste ja mittekohustuslike kulude vahel eelarve valdkonnas; on arvamusel, et see tähendab Euroopa Parlamendi eelarvepädevuse olulist laienemist.

MENETLUS

Pealkiri	Euroopa põhiseaduse lepingu eelnõu
Menetluse number	2004/2129(INI)
Vastutav komisjon	AFCO
Tõhustatud koostöö	–
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf 26.7.2004
Arutamine komisjonis	2.9.2004
Ettepanekute vastuvõtmise kuupäev	
Lõpphääletuse tulemused	poolt: vastu: erapooletuid:
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 178 lg 2)	